

Folkhälsomyndigheten

Remissyttrande

Mottagare

Utbildningsdepartementet
Drottninggatan 16
111 51 Stockholm
u.registrator@regeringskansliet.se

Handläggare

Enheten för hälsofrämjande
levnadsvanor
Petra Löfstedt

Datum

2021-09-23

Vårt ärendenummer

02517-2021

Ert ärendenummer

U2021/02645

En tioårig grundskola

Införandet av en ny årskurs 1 i grundskolan,
grundskolan, specialskolan och sameskolan, SOU
2021:33

Sammanfattning

Folkhälsomyndigheten är i huvudsak positiv till utredningens förslag som sammantaget syftar till att stärka kunskapsresultaten och likvärdigheten i grundskolan genom att föreslå en tioårig grundskola, en tioårig grundskola, en elvaårig specialskola och en sjuårig sameskola då förskoleklassen görs om till en ny årskurs 1.

Folkhälsomyndigheten är positiv till utredningens förslag att förbättra kunskapsresultaten genom att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner inom den regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan har. Det är viktigt att alla får möjlighet utveckla sina kompetenser och kunskaper, tillgodogöra sig och slutföra sin utbildning. Det ger bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa. Folkhälsomyndigheten är positiv till att Skolverket ges i uppdrag att, tillsammans med lärosäten, erbjuda fortbildning som ska ge vissa förskollärare behörighet att undervisa som lärare i nya årskurs 1 och 2.

Folkhälsomyndighetens kommentarer:

- Folkhälsomyndigheten vill lyfta vikten av att förstärka elevhälsan när förskoleklassen görs om till en ny årskurs 1. I och med förslaget att grundskolan som skolform utökas med ett år, finns anledning att utöka elevhälsans resurser för att kunna svara mot eventuella utmaningar som kan uppstå i och med ökad undervisning och kunskapskrav för yngre barn.
- Folkhälsomyndigheten anser att det hälsofrämjande perspektivet och vikten av att jobba med skolans samlade uppdrag om kunskaper och värden bör tydliggöras i hela reformen.

Folkhälsomyndighetens kommentarer

Lågstadiet ska utökas med en ny årskurs 1

Folkhälsomyndigheten tillstyrker utredningen förslag om att förskoleklassen upphör som egen skolform och att grundskolan och motsvarande skolformer utökas med ett år genom en ny första årskurs, i syfte att stärka kunskapsresultaten och likvärdigheten i grundskolan. Folkhälsomyndigheten tillstyrker att eleverna ges mer undervisning utifrån grundskolans kursplaner inom den regel- och kompetensmässiga struktur som grundskolan har, och att den garanterade undervisningstiden i lågstadiet därmed utökas. Folkhälsomyndigheten ställer sig även positiv till att kursplanerna, som bl.a. innehåller ämnenas syfte och centrala innehåll samt kunskapskrav, kompletteras på så sätt att eleverna får undervisning anpassad efter ålder i den nya årskurs 1.

Folkhälsomyndigheten vill dock lyfta vikten av att förstärka elevhälsan i och med att förskoleklassen görs om till en ny årskurs 1. Hälsa och utbildning är två områden som ömsesidigt påverkar varandra. Att stärka barn och ungas möjlighet till ”Bästa möjliga uppnåeliga hälsa” i enlighet mer artikel 24 i barnkonventionen innebär därför att skolan behöver se god hälsa som en resurs. I och med förslaget att grundskolan som skolform utökas med ett år, finns anledning att utöka elevhälsans resurser för att kunna svara mot eventuella utmaningar som kan uppstå i och med ökad undervisning och kunskapskrav för yngre barn. Elevhälsan bör ges ytterligare anslag i syfte att kunna införa ännu ett hälsobesök under grundskolan, och då gärna i nya årskurs 1, så att det sammanlagt blir fyra hälsobesök under grundskolan. Ett sådant samtal ska, i enlighet med kapitel 2, paragraf 25 i skollagen, fokusera på medicinska så väl som psykosociala aspekter av hälsa.

Folkhälsomyndigheten vill även lyfta värdegrundsdelen av skolans samlade uppdrag om kunskaper och värden som tyvärr bara nämns i begränsad omfattning i utredningen.

Att ge alla barn och unga förutsättningar att fullfölja grundskolan och gymnasieskolan, eller motsvarande skolformer, med godkända betyg är en viktig hälsofrämjande insats då de ökar chanserna till fortsatt utbildning, sysselsättning och en god hälsa i längre livsperspektiv. För att skapa förutsättningar för lärande, men också sociala relationer och personlig utveckling, behöver en god lärandemiljö etableras tidigt, och det hälsofrämjande arbetet behöver etableras redan vid skolstart.

Förskoleklassens intention, och verksamheternas erfarenheter av, att underlätta övergången från förskola till skola med fokus på utveckling, lärande och att skapa en trygg lärandemiljö behöver förvaltas i den nya årskurs ett.

Folkhälsomyndigheten bedömer att det är viktigt att det hälsofrämjande perspektivet och vikten av att jobba med skolans samlade uppdrag om kunskaper och värden lyfts och anser därför att det hälsobefrämjande perspektivet bör

tydliggöras i de reviderade läroplanerna. Vidare behöver frågorna lyftas i föreslagen kompetensutveckling och kompletterande utbildningar för lärare samt i utvärderingen av reformen.

Att arbeta hälsofrämjande och skapa goda och likvärdiga förutsättningar för lärande, och därmed tidigt upptäcka och möta behov av särskilt stöd eller andra insatser, ligger i linje med de folkhälsopolitiska målområdena om *Det tidiga livets villkor* och *Kunskaper, kompetenser och utbildning*.

Behörighet, behörighetsgivande utbildning och kompetensutveckling

Folkhälsomyndigheten tillstyrker att Skolverket ges i uppdrag, att tillsammans med lärosäten erbjuda fortbildning som ska ge vissa förskollärare behörighet att undervisa som lärare i nya årskurs 1 och 2, och att denna möjlighet ges till den som är anställd i förskoleklassen vid reformens genomförande.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Anna Bessö och Britta Björkholm samt enhetschefen Anna Jansson deltagit. Utredaren Petra Löfstedt har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Petra Löfstedt